

НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ
НА ТЕМА
100 ГОДИНИ ОТ БОЛШЕВИШКИЯ ПРЕВРАТ
В РУСИЯ И ВЛИЯНИЕТО МУ В БЪЛГАРИЯ

Ловеч, 11–12 ноември 2017 г.

София, 2019

© Издателство „Изток-Запад“, 2019

Всички права запазени. Нито една част от тази книга не може да бъде размножавана или предавана по какъвто и да било начин без изричното съгласие на авторите и на издателство „Изток-Запад“.

© Иво Маев, Антон Тодоров, Тома Биков, проф. дин Людмил Спасов, Янко Гочев, проф. дин Лизбет Любенова, доц. дин Даниел Вачков, проф. Евелина Келбечева, Никола Казански, автори, 2019

© Деница Трифонова, художествено оформление на корицата, 2019

ISBN 978-619-01-0412-4

100 ГОДИНИ ОТ БОЛШЕВИШКИЯ ПРЕВРАТ В РУСИЯ И ВЛИЯНИЕТО МУ В БЪЛГАРИЯ

Община Ловеч, Антон Тодоров и Тома Биков
организируют

ДВУДНЕВНА НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ

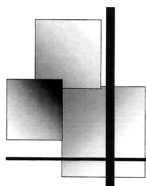
Докладчици:

Антон Тодоров, политолог; Иво Маев, политолог;
Христо Христов, журналист; Тома Биков, политолог;
историците проф. Людмил Спасов; Янко Гочев;
проф. Лизбет Любенова; Даниел Вачков;
доц. Лъчезар Стоянов; проф. Евелина Келбечева

ЛОВЧАНСКО ЧИТАЛИЩЕ "НАУКА-1870 Г."
11-12 НОЕМВРИ 2017 Г. (СЪБОМА-НЕДЕЛЯ)
НАЧАЛО: 10.00 ЧАСА

СЪДЪРЖАНИЕ

Откриване	7
<i>Иво Маев, политолог</i>	
Революцията ноември '17: легитимация на престъпните кланове	11
<i>Антон Тодоров, политолог</i>	
Съветският шпионаж в България, 1918–1944 г.	30
<i>Тома Биков, политолог, народен представител от ПП ГЕРБ</i>	
Идеологически и цивилизационни аспекти на болшевишката революция	62
<i>Люdmил Спасов, историк</i>	
Болшевишката революция, Коминтернът и България 1917–1924 г.	74
<i>Янко Гочев, историк</i>	
Терористичната активност на просъветските бойни групи и чети в България (1941–1942)	100
<i>проф. дин Лизбет Любенова, историк, Институт за исторически изследвания при БАН</i>	
Бялата емиграция в България	135
<i>Даниел Вачков, историк, Институт за исторически изследвания при БАН</i>	
Финансово-икономическите измерения на съветската окупация 1944–1947 г.	150
<i>Евелина Келбечева, историк, Американски университет в България</i>	
<i>Никола Казански</i>	
Болшевизмът и западните интелектуалци	166

Община Ловеч

ДО
УЧАСТНИЦИТЕ В
НАУЧНАТА КОНФЕРЕНЦИЯ
10 И 11 НОЕМВРИ 2017 Г.
В ЛОВЕЧ

БЛАГОДАРСТВЕНО ПИСМО

УВАЖАЕМИ КОЛЕГИ,

Позволете да Ви благодаря от мое име и от името на ръководството на Община Ловеч за проявената ангажираност и професионализъм при провеждането на научната конференция „100 години от болшевишкия преврат в Русия и влиянието му в България“ в Ловчанско читалище "Наука-1870 г“.

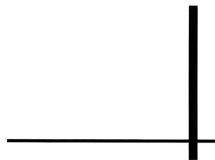
Благодарение на Вашата компетентност, научна подготовка и умение да общувате с аудиторията осъществихме едно знаменателно събитие, което дълго ще се помни. Изнесените доклади представляват значителен принос към научното изясняване на темата и вярвам, че ще имат втори живот като публикации.

Искрено се надяваме и за в бъдеще да работим заедно и все така ефективно.

Благодаря Ви още веднъж!

КОРНЕЛИЯ МАРИНОВА
Кмет на Община Ловеч

Ловеч, 14. 11. 2017 г.

ОТКРИВАНЕ

Корнелия Маринова, кмет на община Ловеч

Уважаеми г-н Цветанов, уважаеми г-н Тодоров,

Уважаеми съграждани, за мен е чест, че в днешния ден мога да дама своеобразно начало на днешната научна конференция, посветена на болшевишкия преврат и влиянието му у нас. Ние сме в края на седмицата на превратите – имам предвид 7 ноември, имам предвид 10 ноември. И мисля, че това е един добър завършек от научна гледна точка на онова, което се е случило през различни периоди от време. Искам да напомня, че община Ловеч през последната година и половина проведе много и разнообразни събития свързани с близкото минало. Да напомня, че през пролетта на 2016 г. организирахме кръгла маса от община Ловеч и с помощта на Народното събрание на тема „Лагерът Слънчев бряг – памет и свидетелства“. Малко по-късно ние направихме представяне на книгата „България под комунистическия режим 1944–1989 г.“ на Стоян Райчевски. Тази тема продължава да ни вълнува и по-късно, когато представихме два филма – единият, на известния журналист Христо Христов „Секретното дело за лагерите“, и още един филм, „Дом на терора“ на Стойчо Шишков. Всичко това има една цел – да осветлим събитията от близкото минало, да припомним и да се запознаем с нови факти, с нови доказателства, да се опитаме да направим прочит на историята, но необременен от догми и от стари тълкувания. Смятам, че днешната научна конференция, която ще продължи и утре, ще донесе нови тълкувания в тази посока, ще предизвика дискусия, защото отзвук на тези събития става все по-голям, говоренето за тях показва все по-голям интерес и мисля, че колкото повече компетентно, задълбочено, аналитично подхождаме към тези години от историята, от близкото минало, толкова повече успешно на практика, работейки с факти от миналото ние ще сме полезни на бъдещето. Така че моето послание от днешния ден, от това, което стартираме,

е точно това: искаме с обективност, задълбоченост, конкретика и достатъчна доза аналитичност да сме полезни за младите и за бъдещето. Пожелавам на добър час. Г-н Цветанов, започвайте!

Цветан Цветанов

Добър ден на всички,

Уважаема г-жо Маринова, кмет на община Ловеч, поздравления за това, че ставате съпричастни към провеждането на подобни конференции. Защото днес повече от всякога искаме нашите деца да знаят истината. Искаме те да са запознати с историята и когато говорим за 100 години от болшевишкия преврат, няма как да не кажем какво се случи, какви бяха последствията за страната ни. Но не само за България! Тук може да се движим в контекста на това, което се случи и за Балканите, това което се случи и за Източна Европа. Защото последствията от тези болшевишки събития, те оставиха много лоша следа за бъдещето на България. И мога да Ви кажа, че това, което всички ние искаме, е да знаем истината. И нека да припомним, че този режим и всичко това, което се случваше там имаше основни цели – да има постоянно въоръжена борба, защото си спомняме за взривената църква в София, църквата „Света Неделя“. Всичко това беше начин, по който се градеше цялостния образ на комунистическата партия. И комунизмът даде едно отклонение на страната ни от единствения качествен и възможен път – това е европейския път. Аз съм убеден, че тази слабост, която имаше в политиките през всичките тези години, е защото те бяха подвластни на последиците от комунистическия режим, на тоталитарния режим. Много е трудно да се обясни, че двадесет години след като преходът беше вече започнал и практикувахме демократичното управление, нямаше ялната политическа воля да се отворят досиетата и истината за този преход. И мога да кажа, че в първия управленски мандат на кабинета Борисов имашме политическата воля 1 млн. архивни единици от архива на Държавна сигурност, да бъдат предадени на Комисията по досиетата, за да може всички изследователи и хор, които имат интерес, да се запознават, да пишат статии, книги и да може действително да разясняват какво е било преди, какво сме постигнали сега и какво трябва да правим, за да покажем, че и Западните Балкани, и България, имат един-единствен път – това е европейският. Нека да си припомним, че ако няхаме успеха на влизането на страната ни в ЕС и НАТО, ние не може да сме сигурни днес при тази геополитическа ситуация къде щяхме да

се намираме. Защото виждаме какво е влиянието на Русия в Западните Балкани. И единственият шанс да предпазим Западните Балкани е само и единствено да имаме акценти в нашето председателство за Западните Балкани да имат своя европейски път. Вчера, когато гледах интервюто на сегашния президент, аз не видях нищо, което да дава възможност и шанс на страната ни да имаме политика към еврочленството и европредседателството. Защото във вчерашното му интервю не чухме нищо, което да дава тези акценти за Западните Балкани. Имаше въпрос за това дали Путин ще посети страната ни март месец догодина, а в момента ние имаме отговорност за основните ни акценти – това е евроатлантическата ориентация на Западните Балкани и всички форуми, които се провеждат в момента са съсредоточени в това. Вие виждате и каква беше оценката за договора за добросъседство с Македония, признание от ЕК, от всички европейски лидери, от САЩ. И всичко друго беше мълчание. Точно затова Ви благодаря, че днес сме тук, да можем да чуем лекторите, които са показани, за да може след това всеки един от нас да говори по тази тема, всеки един от нас трябва да разяснява, за това което се е случило на тази конференция и всеки един от нас трябва да помни това дълги години и да го предава на своите деца. Нужно е и в образователната система да навлязат тези факти, за това, което се е случило по време на тоталитаризма, защото днес можем да си зададем въпроса какво щеше да се случи, ако България насила не беше заставена да тръгне по този път, на комунистическата диктатура, ако БКП не беше подвластна на Съветския съюз. Ние знаем, че целият апарат на ДС беше изцяло подвластен на специалните служби на Съветския съюз. Ето това трябва да се каже и аз се надявам то да бъде казано от лекторите на тази научна конференция. Благодаря на всички за отделено от време и съм убеден, че тези два дни ще може да се чуят много съдържателни анализи и информационни доклади. Нямам съмнение, че много от тях не са известни, а трябва да станат достояние на обществеността. Благодаря ви и успех!

Антон Тодоров, политолог и модератор на конференцията

Благодаря на г-н Цветанов. Давам думата на първия докладчик, Иво Маев, политолог.